

Meget mere end Aarhus Fortæller

Anneken Appel Laursen

Museum Aarhus er overskriften, når vi taler om Den Gamle Bys virke som lokalmuseum for Aarhus. Etableringen af den permanente udstilling Aarhus Fortæller var den første store milepæl, og i den kommende tid vil vi i Den Gamle By arbejde videre med at finde de rette modeller for, hvordan vi skal forvalte rollen som lokalmuseum for Aarhus. Dette arbejde er ikke afsluttet og bliver det nok aldrig. Herom skriver museumsinspektør Anneken Appel Laursen i denne artikel.

Udsigten fra toppen af det tidligere Havnekontor på Mindet. Den åbne å passerer forbi Europahuset fra 1959. I baggrunden Domkirken 96 m høje spir. DOKK1 i forgrunden til højre. Foto Asger Christiansen.

Med udstillingen Aarhus Fortæller har Museum Aarhus i Den Gamle By fået et vigtigt omdrejningspunkt for formidlingen af Aarhus' historie fra dengang det hele begyndte og frem i tiden. Denne sammenhængende historie giver mulighed for et overblik for alle, der gerne vil forstå, hvad det er for en by, de enten bor i eller besøger.

Udstillingen giver samtidig museet mulighed for at fortsætte det arbejde, der blev sat i gang i 2011, går ud på at sikre, at historien om Aarhus fortsat vil blive skrevet for, med og af århusianerne.

Vi skal også argumentere for, at bevaringsværdier i byens rum fortsætter med at eksistere som fortællende lag i det moderne Aarhus.

Den fortsatte historie skrives

Fremtiden kan vi kun spå om, men det lange historiske træk hjælper til at forstå, hvad Aarhus er. Vi stiller spørgsmålene i Aarhus Fortæller: Hvad er byen kommet af? Hvordan har man levet i Aarhus? Hvordan lever man i Aarhus? Det hjælper til at forstå det moderne og foranderlige Aarhus.

Museum Aarhus i Den Gamle By har siden 2011 varetaget præcis den opgave ved at indsamle, undersøge og formidle Aarhus' historie. I arbejdet sætter vi fokus på de seneste 250 års Aarhus-historie med særligt fokus på nutiden.

Samarbejde om forskning

Til udstillingen Aarhus Fortæller indsamlede vi fortællinger og historier ved hjælp af genstande, fotos, film, arkivalier og personlige beretninger. Det fortsætter vi med.

Arbejdet bliver også grundlag for undersøgelser og forskning, der kommer til at lægge nye lag på den fortsatte fortælling om Aarhus. Noget man blandt andet kommer til at se i afsnittet Storby?, der løbende vil blive opdateret i årene, der kommer.

Men vi gør det ikke alene. Blandt andre Aarhus Universitet, hvor vort fælles Dansk Center for Byhistorie siden 2001 har været omdrejningspunktet, er en vigtig samarbejdspartner.

Også Aarhus Stadsarkiv er en nær kollega. Det tætte samarbejde betyder for eksempel, at vi sammen udgiver billedbogs-serien Aarhus i årtier med gode historier om Aarhus i 1950'erne, 1960'erne osv.

For, med og af århusianerne

Museum Aarhus afspejler borgernes liv og bidrager til fortællingen om byen. Synlighed og samarbejde går hånd i hånd. At være byens museum er at indgå en kontrakt med byens folk om at indsamle og formidle alle nuancer af Aarhus' mangfoldige, rigtoldige historie – både den åbenlyse, den skjulte og den problematiske. Museet vil være der og rykker ud, når der sker særlige ting med betydning for byens borgere. Det har vi allerede gode eksempler på, som dengang en århusiansk hjemløs i 2012 indrettede sin bolig i en baggård i Den Gamle By og formidlede sit liv som hjemløs til publikum. Læs mere herom i Den Gamle Bys årbog 2013. Eller da en gruppe somaliske kvinder fra Aarhus kontaktede Den Gamle By med ideen om at indrette en dansk-somalisk lejlighed på museet, se artikel i Den Gamle Bys årbog 2016. Lejligheden åbnede i 2016.

Relationerne til Aarhus og århusianerne dyrkes og styrkes på mange måder. Som når Den Gamle By i 2015 åbnede en tyrkisk gæstearbejderlejlighed i 1974-kvarteret, hvor det primært var århusianske informanter, der leverede fortællingerne. Dette projekt er et fint eksempel på, at den lokale og den nationale historie kan gå op i en højere enhed.

Det sker også gennem samarbejder med århusianske organisationer, som når der gennem Folkeuniversitetet gennemføres

Sammen med Aarhus Stadsarkiv udgiver Den Gamle By bogserien Aarhus i årtier. Motivet er fra en trafiktælling ved Thorvaldsensgade i 1960, og indgår i bogen om 1960'erne. Foto Børge Venge, Aarhus Stadsarkiv, Aarhus Stiftstidendes billedsamling.

velbesøgte byvandring i Aarhus' historie, og vi sammen med FO Aarhus udvikler debatarrangementer, der tager hul på svære emner, som for eksempel hjemløsheden i Aarhus.

Disse gode samarbejder kaster noget af sig, der rækker langt ud over kommunegrænsen. Folk kommer langvejs fra for at opleve produkterne af disse gode relationer.

Bevaringsværdige Aarhus

En vigtig opgave er arbejdet med bevaringsværdige bygninger og historiske områder i Aarhus, også kaldet kulturmiljøer. I samarbejde med kommune og region skal vi sikre kulturhistoriske værdier i byen.

I en by, der udvikler sig i et højt tempo, er museet kulturarvens stemme. Vi stiller spørgsmål på vegne af bevaringsværdige kulturmiljøer og bygninger, når lokalplaner og projekter ser dagens lys. Vi skal være med til at sikre, at udvikling sker i samspil med fortiden, så vi ikke risikerer en historieløs by.

Arbejdet sker med afsæt i museets plads i det lokale Kulturmiljøråd, der arbejder med blandt andet lokalplaner og byggesa-

Nuværende og tidligere havnearbejdere har fortalt om deres arbejde til museet. En af dem havde ofte et kamera i lommen, når han var på arbejde. Fotos og erindringer giver tilsammen fantastiske fortællinger.
Foto Niels Møller.

ger. Museets fokus er især på helheder og fortællinger om menneskene, der har skabt, levet og forandret byen – mere end det handler om den enkelte bygning. Byen er under forandring i et tempo, der betyder, at beslutninger kan få store konsekvenser for, hvad det er for en by, der kommer til at danne rammen om borgernes liv i fremtiden. Mange aktører er på banen, og som museum giver det mening at spørge og arbejde med spørgsmålet om: Hvem ejer i grunden byen?

Much more than Aarhus Story

The establishment of Aarhus Story was a milestone in the activities of Den Gamle By as responsible for the city's history. In the time ahead we will be working in Den Gamle By to find models for how we can deal with the role as the local museum for Aarhus. We expect this to be a never ending story.